

УДК 37.011.31:94

Любов ГЕНИК

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
кафедра релігієзнавства, теології і культурології*

**З УСІХ ПРИНАД СУСПІЛЬСТВА
ЙОГО НАЙБІЛЬШЕ ВАБИЛИ МИСТЕЦТВО І НАУКА
(пам'яті В. І. Ігнатюка, 1960 - 2015 - професора ІФТА в 1998 - 2008 рр.)**

*В статті розкрито короткий життєвий шлях та основні наукові досягнення директора Середньоберезівської ЗОШ-III ст. (Косівського р-ну, Івано-Франківської області), а також викладача Івано-Франківської теологічної академії Ігнатюка Василя Івановича (*20.XI.1960 - †28.XII.2016).*

***Ключові слова:** автор першого підручника для студентів-богословів, філософів і релігієзнавців «Основи загальної психології» (2004) та монографії «Середній Березів: школа в житті села» (2007), статей про священнослужителів, редактор газети «Голос краю» (2000-2015).*

Ця стаття буде чи не першою спробою зробити об'єктивний аналіз науково-педагогічної діяльності викладача Івано-Франківської теологічної академії та директора Середньоберезівської ЗОШ I-III ст. Василя Ігнатюка у зв'язку з його передчасним відходом у вічність.

***Ігнатюк Василь Іванович** народився 20 листопада 1960 року в селі Середній Березів (Косівського району Івано-Франківської області) в давній шляхетській родині, а тому при хрещенні дістав друге ім'я - Михайло [16; 37].*

Золотого вересня 1968 р. вступив до першого класу Середньоберезівської СШ, яку закінчив 1978 р. Під час навчання у школі, як більшість хлопців його класу, дуже активного захоплювався авіа- та радіо-моделюванням у незабутнього місцевого винахідника, майстра музичних інструментів й талановитого педагога гурткової справи І. С. Скільського, грав у шкільному духовому оркестрі та відвідував Яблунівську дитячу музичну школу (баян, труба). Був активним учасником футбольної команди хлопців та членом учнівської виробничої бригади.

Не пройшовши за конкурсом до вишу, з вересня 1978 р. пішов працювати вихователем групи продовженого дня у Великороженьській ВШ №2 Косівського району (до призову в армію).

В серпні 1979 р. вступив, а 1986 року закінчив Івано-Франківський державний педагогічний інститут імені В. С. Стефаника, філологічний факультет (без відриву від виробництва).

З 13 квітня 1981 р. був призваний на військову службу, яку проходив за Полярним колом, на Крайній Півночі [3], на о. Діксон (тепер - Російська Федерація) у в/ч № 032177, де не тільки завоював авторитет у старшин та офіцерів, але й у солдатів, якими командував як сержант, бо разом із своїми земляками Мирославом Басарабою, Іваном Ільницьким, Василем Малковичем (майбутнім священиком) створили приклад солдатських відділень без «дідівщини». За відмінну службу неодноразово був нагороджений грамотами. Згодом служив у штабі цієї ж частини [3].

З 23 серпня 1983 р. Василь Ігнатюк - класний керівник, вчитель російської мови та літератури с. Великий Рожень (Косівського р-ну), а з вересня 1986 р. - завуч з навчально-виховної роботи Річківської СШ Косівського району Івано-Франківської області [1].

З 17 серпня 1987 по серпень 1990 р. працював директором Городянської ВШ Косівського району, колектив якої згадує його й досі як хорошого керівника. Саме тоді, ризикуючи посадою, став членом Народного Руху України [2].

У серпні 1989 р. В. І. Ігнатюк став керівником допризовної підготовки юнаків (тоді - керівник ПВП) Стопчатівської СШ Косівського району, перевівшись поближче до дому.

З жовтня 1990 р. - депутат новоствореної Середньоберезівської сільської ради, до того ж один із її організаторів та заступник голови сільради і секретар виконкому до серпня 1994 року, а згодом - багаторазовий депутат Косівської районної ради ((2002-2006; 2006-2010) від с. Середній Березів.

З жовтня 1994 р. працює вчителем Середньоберезівської ЗОШ І-ІІІ ст. Косівського р-ну й, одночасно, у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ), здобуває другу вищу освіту за спеціальністю «Загальна психологія. Теорія та історія психології», а по закінченні - працює викладачем у цьому ж університеті на факультеті підвищення кваліфікації педагогічних кадрів (1995 - 1996), вступає до аспірантури (1998 р.), складає екзамени кандидатського мінімуму, в архівах Івано-Франківська та Львова збирає матеріали для кандидатської

дисертації на тему: «Історія розвитку соціальної психології в Східній Галичині кінця ХІХ - першої половини ХХ століття».

Але злий рок перевертає усі його наукові плани, і він 26 серпня 1996 р. погоджується посісти посаду директора Середньоберезівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Середньоберезівська ЗОШ І-ІІІ ст., Косівського р-ну

Василь Іванович Ігнатюк, хоч і очолив школу, водночас продовжив читання лекційних курсів із соціальної та загальної психології у Івано-Франківському теолого-катехитичному духовному інституті (згодом - Івано-Франківська теологічна академія, а з 2014 року - Івано-Франківський богословський університет імені святого Івана Золотоустого УГКЦ).

Ще 1998 р. одним із перших в Україні розробляє програму, а за нею і перший підручник для студентів-богословів, філософів і релігієзнавців «Основи загальної психології», що був виданий у 2004 р. [32]. Працювати над цим підручником було непросто, оскільки ще й досі, на початок ХХІ століття, предметом загальної психології в Україні не є душа, а досліджувати душу в кінці 90-х рр. ХХ ст. - уважалося антинауковим. Зрештою це міг досліджувати доктор наук, а не аспірант. Але у В. І. Ігнатюка вистачило такту й наукової мужності таки підняти цю проблему на сторінках підручника.

Водночас він увесь цей період активно працює над краєзнавчою та історичною тематикою. Збирає матеріали й друкує ряд публіцистичних статей про визначних уродженців Березова й України священиків Василя Малковича [7], Михайла Сулятицького [6; 8; 20; 21], Володимира Озаркевича [17], Миколу Томича та його дочку Лесю Паєвську (Паєвська Олександра Миколаївна, псевдо "Орися", (1908, Нижній Березів - 1953) - зв'язкова УПА між Волинню і Галичиною, референт пропаганди Окружного проводу ОУН. Автор різних статей, листівок і невеликих художніх творів) [24; 36] та художника Осипа Куриласа [18; 19], всесвітньо-знаменитого ритора і

професора Ягеллонського університету в Кракові та ЛБА у Львові доктора Юліана Геника-Березовського [30; 31] видає серію кросвордів з релігієзнавства, біблієзнавства та християнської етики, що вже перевидані по його смерті [34].

Ігнатюк В. І. вітає випускників на святі Останнього дзвоника в Середньоберезівській школі, травень 2013 р.

З січня 2000 року організує й стає редактором березівської газети «Голос краю», співзасновниками якої є Середньоберезівська ЗОШ І-ІІІ ст. і виконком Середньоберезівської сільради, де друкує серію нових наукових статей, зокрема «Діяльність «Просвіти» та «Союзу українок» у Середньому Березові» [9; 10; 11; 12; 28], «З історії школи (про історію Середньоберезівської СШ)» [14], «Підготовка кадрів УГКЦ у ЛБА та Малій семінарії (1939-1945 рр.)» [25], «Підпільна «семінарія» в тоталітарні роки (про семінарію отця Михайла Косила в с. Дора)» [26; 27], оскільки вже не має можливості із-за переходу до школи друкуватися у наукових журналах.

Спонукає вчителів і фіксує сам тексти повстанських, весільних та інших народних пісень і березівських коломийок, колядок, щедрівок, бувальщин, спогадів, публікуючи все це на сторінках часопису березівських теренів «Голос краю», фіксуючи все це для нащадків. Як член редколегії цієї газети хотіла б наголосити, що з моменту реєстрації та виходу в світ аж до 2015 року газета з'являлася більш-менш регулярно не так із-за наявності коштів (їх якраз частіше й не було), а більше із-за постійних зусиль і завжди готових статей у членів редколегії.

Збирає, використовуючи архівні матеріали та спогади очевидців, і видає другу працю: монографічне дослідження під заголовком «*Середній*

Березів: школа в житті села» (Косів: Писаний камінь, 2007) [33], зібравши до самої роботи біографічні відомості про всіх педагогів, що працювали в Середнбоберезівській школі з кінця ХІХ до початку ХХІ століття [33].

Протягом 2008 - 2015 років працює над архівними матеріалами та іншими джерелами, готуючи до видання наступну наукову працю про історію церков та діяльність священнослужителів Березівського куща [8; 9; 16; 17; 20; 21; 23; 24; 25; 26; 35]. Ці статті мали стати основою великої наукової праці, для якої він збирав фотографії, архівний і монографічний матеріал.

Водночас продовжує записувати і відроджувати давні народні традиції Березівів: колядки і чоловічу коляду з вінчуваннями (яку веде береза - провідник гурту колядників) на Свят-вечір, щедрівки і гурт чоловічої маланки [13] та хлопців-посівальників «на Василя», веде літературну сторінку (огляд поезії та прози місцевих авторів) у березівському «Голосі краю», друкує статті про митців-художників, щороку грається біля церкви великодніх ігор з молоддю, дітьми та дорослими. Друкує березівські веснянки - *вербові* та давні дитячі забави (ігри), що збереглися з прадавніх часів на Великдень, відроджує традиційні вечорниці, намагаючись зафіксувати для школярів традиційну березівську (хорватську) ношу.

**В. Ігнатюк на березівських вечорницях в січні 2015 р. у білому хорватському кожусі.
Фото В. І. Білавича**

Як видно на фото, одночасно із задоволенням співає у чоловічому ансамблі села, приймає участь у виставах, грає, як у шкільні роки. Хто знає, якби батьки таки почули його юнацьку мрію, дозволили закінчити музичну школу та вступити до театрального інституту на режисерський чи акторський факультет, бо мав він і хороший голос, і музичний слух, й феноменальні здібності до експромту акторського перевтілення. А ще він знав усі тонкощі

березівських коломийок та відмінності їх звучання: від весільних до парубоцьких, від газдівських до жовнірських, а ще жартівливі, сумні, рекрутські, побутові - всі вони звучали в його виконанні відмінно й по-особливому, а ще запальніше - коли він із березунами їх співав і танцював стародавній танець «Березунку» (хорватську хору).

Чоловічий ансамбль с. Середній Березів виконує коломийки

Раптова смерть 28 грудня 2015 року обірвала його невсипуще прагнення займатися наукою. Залишились незавершеними наукові праці.

Капітан запасу Збройних Сил України. Був одруженим. Діти - дочка Ольга і син Богдан - студенти.

Друзі й однокласники проводжають В. Ігнатюка на його Останній шкільний дзвінок... Фото В. Білавича.

Підсумовуючи життєвий і творчий шлях багаторічного директора Середньоберезівської ЗОШ І-ІІІ ст. В. І. Ігнатюка (1960 - 2015) хочеться відзначити, що він зробив багато і не встиг нічого. Не встиг подружити своїх дітей, не встиг закінчити свою кандидатську дисертацію з історії соціальної психології, не завершив дослідження про священнослужителів Березовів, зрештою саме дослідження загадково зникло й знайти його поки що авторці даної статті й одночасно колишній дружині так і не вдалося. Але залишилась про нього світла пам'ять у його земляків. Хай знайде його душа вічний спокій і благодать біля Творця.

Джерела та література:

Архівні документи:

1. Наказ № 217-к по відділу народної освіти Косівського району Івано-Франківської області від 15 серпня 1986 р. про призначення Ігнатюка В. І. на посаду заступника директора по навчально-виховній роботі Річківської СШ з 15.08.1986 року // Родинний архів.
2. Про призначення Ігнатюка В. І. на посаду директора Городянської ВШ Косівського р-ну з 26 серпня 1987 року. Наказ № 372-к від 12 серпня 1987 року по відділу народної освіти Івано-Франківського облвиконкому // Родинний архів.
3. Справка Косовского военного комиссариата № 4/145 от 4 сентября 1984 года видана Ігнатюку В. І. в Косовский районо // Родинний архів.

Література:

4. *Ігнатюк, Василь*. Викладання психології в навчальних закладах Галичини на початку ХХ століття [*Василь Ігнатюк*] // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність / Національна академія наук України, Інститут ім. І. Крип'якевича. Вип. 6: Західно-Українська Народна Республіка: історія і традиція. - Львів, 2000. - С.340-343.
5. *Ігнатюк, Василь*. Вам дзвони не грали. [*Василь Ігнатюк*] // Голос краю. - 2001. - № 5(9). - 17 жовтня. - С. 1.
6. *Ігнатюк Василь*. Вечір пам'яті отця М. Сулятицького [*Василь Ігнатюк*] // Голос краю. - 2007. - №1 (19). - Грудень. - С. 7.
7. *Ігнатюк Василь*. Він хоронив Бандеру [*Василь Ігнатюк*] // Нова Зоря. - 1996. - №40-41. - число. - С.4.
8. *Ігнатюк, Василь*. "Віра - не одежина, яку можна міняти щодень." [*Василь Ігнатюк*] // Галичина. - 2007. - 18 січня. - С.2-3.
9. *Ігнатюк, Василь*. Діяльність "Просвіти" та "Союзу українок" у Середньому Березові [*Василь Ігнатюк*] // Голос краю. - 2002. - №2 (11). - 25 грудня. - С.1.
10. *Ігнатюк, Василь*. Діяльність "Просвіти" та "Союзу українок" у Середньому Березові (продовження) [*Василь Ігнатюк*] // Голос краю. - 2003. - №2 (13). - 3 грудня. - С. 2.

11. Ігнатюк, Василь. Діяльність "Просвіти" та "Союзу українок" у Середньому Березові (продовження) [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2003. - №3 (14). - 31 грудня. - С.2.
12. Ігнатюк, Василь. Діяльність "Просвіти" та "Союзу українок" у Середньому Березові (продовження) [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2004. - №2 (16). - 8 вересня. - С.4.
13. Ігнатюк Василь. Добрий вечір тобі, пане господарю ! ("Нині Мелані, завтра Василі") [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2005. - №1 (17). - 13 січня. - С.1-8.
14. Ігнатюк Василь. З історії школи (про історію Середньоберезівської СШ) [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2004. - №1 (15). - 11 серпня. - С.1-8.
15. Ігнатюк, Василь. Митець (про М. І. Гrepиняка) [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2001. - № 2(6). - 11 квітня. - С.4.
16. Ігнатюк, Василь-Михайло. Березівська шляхта [Василь-Михайло Ігнатюк] // Криця. - 1996. - №25-26. - 15, 22 червня. - С.3.
17. Ігнатюк, Василь. Озаркевичі в Березові [Василь Ігнатюк] // Нова Зоря. - 1997. - №27 (247). - С.3.
18. Ігнатюк, Василь. Осип Курилас у Березові [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2000. - № 1(5). - 31 січня. - С.5.
19. Ігнатюк, Василь. Осип Курилас - художник-іконописець [Василь Ігнатюк] // Нова Зоря. - 1996. - № 40-44. - С.3.
20. Ігнатюк, Василь. Отець Михайло Сулятицький [Василь Ігнатюк] // Нова Зоря. - 1996. - №№ 30-31 (207-208). - листопада. - С. 4.
21. Ігнатюк Василь. Отець Михайло Сулятицький "Віра - не одежина, яку можна міняти щодень." [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2006. - № 1(18). - 13 грудня. - С.1-2.
22. Ігнатюк, Василь. "На замкненій свободі" [Василь Ігнатюк] // Краєзнавець Прикарпаття. - Івано-Франківськ. - 2006. - №7. - Січень-червень. - С.43-44.
23. Ігнатюк Василь. Парохи Березовів у ХІХ столітті [Василь Ігнатюк] // Голос краю. - 2007. - №1 (19). - Грудень. - С.5.
24. Ігнатюк Василь. Патріотка зі священничої родини [Василь Ігнатюк] // Нова Зоря. - 1997. - №. - С.2.
25. Ігнатюк Василь. Підготовка кадрів УГКЦ у ЛБА та Малій семінарії (1939-1945 рр.) [Василь Ігнатюк] // Освітнянський вісник. Часопис Косівського районного відділу освіти - 2005.
26. Ігнатюк, Василь. Підпільна "семінарія" в тоталітарні роки [Василь Ігнатюк] // ІСТОРІЯ РЕЛІГІЙ В УКРАЇНІ. Матеріали УІІ міжнародного круглого столу 11-13 травня 1998 року. - Львів: Логос, 1998. - С.101-108.
27. Ігнатюк, Василь. Підпільна "семінарія" в роки тоталітаризму [Василь Ігнатюк] // Освітнянський вісник. Часопис Косівського районного відділу освіти та Гуцульської освітянської ради. - 1998. - Ч. 3 (43). - 31 березня. - С.1.
28. Ігнатюк, Василь. "Просвіта" в Середньому Березові [Василь Ігнатюк] // Гуцульський край. - 1996. - №18. - 4 травня. - С.2.

29. *Ігнатюк, Василь*. "Ходи з Христом без гріха" [*Василь Ігнатюк*] // *Нова Зоря*. - 1998. - №31 (301). - 11 серпня. - С.3
30. *Ігнатюк, Василь*. Юліан Генік-Березовський [*Василь Ігнатюк*] // *Гуцульський край*. - 1997. - №45. - 8 листопада. - С.3.
31. *Ігнатюк, Василь*. Юліан Генік-Березовський [*Василь Ігнатюк*] // *Голос краю*. - 2001. - № 5(9). - 17 жовтня. - С.4.
32. *Ігнатюк В. І*. Основи загальної психології: підруч. для студентів теологічних та філософських факультетів вищих навчальних закладів [*Василь Ігнатюк*]. - Івано-Франківськ: Вид-во "Гостинець", 2004. - 200с.
33. *Ігнатюк В. І*. Середній Березів: школа в житті села [*Василь Іванович Ігнатюк*]. - Косів: Писаний камінь, 2004. - 204с.
34. *Ігнатюк В. І*. "Хоругва віри": кросворди для учнів з релігієзнавства, біблієзнавства, християнської етики [*Василь Ігнатюк*]. - Івано-Франківськ, 2016.
35. *Ігнатюк В.* Священство села Середній Березів [*Електронний ресурс*] // [*Режим доступу*]: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11324/28/10/2010>.
36. *Паєвська Олександра Миколаївна* [*Електронний ресурс*] // [*Режим доступу*]: <https://uk.wikipedia.org/wiki/17.07.2016/19:14>.
37. *Слизень (Swiat, Slizien)* - *польський дворянський герб* [*Електронний ресурс*] // [*Режим доступу*]: <http://ru.wikipedia.org/wiki//10.02.2013/22:28>.

Lyubov Genyk

From all bait society His most attracted Arts and Sciences

(memory Ignatiuk V. I. (1960-2015) - professor IFTA in 1998-2008)

In the article the short life and major scientific achievements director of secondary school in Serechniy Berezhiv (Kosiv district, Ivano-Frankivsk region, Ukraine) and teacher of psychology in Ivano-Frankivsk theological academy (UGKC) Ignatyuk Vasyl Ivanovych (* November, 20/1960 - fDezember, 28/2016).

Key words: author of psychology textbook "Total bases of psychology" (2004) and the monograph "Serechniy Berezhiv: School in life of villages" (2007); articles of clergy, editor of newspaper "Voice of the land " (2000-2015).

Генік Л. Я.,

Со всех прелестей общества его более всего манили искусство и наука (памяти В. И. Игнатюка, 1960 - 2015 - профессора Ивано-Франковской теологической академии УГКЦ в 1998-2008 гг.)

В статье раскрывается краткий жизненный путь и основные научные достижения директора в 1997-2015 гг. Среднеберезовской общеобразовательной школы I-III ст. (Косовского района, Ивано-Франковской области, Украина), а также преподавателя Ивано-Франковской теологической (богословской) академии **Игнатюка Василия Ивановича (*20.XI.1960 - f28.XII.2016)**, сержанта срочной службы ВС СССР на о. Диксон в 1981-1983 гг.

Ключевые слова: автор учебника для студентов-богословов, философов и религиоведов "Основы общей психологии" (2004), монографии "Средний Березов: школа в жизни села" (2007); многочисленных статей о священниках, выдающихся личностях-земляках; редактор газеты "Глас края" (2000-2015).